

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1172

Vragen van de leden **Kuiken** en **Thijssen** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de overstromingen op Bonaire* (ingezonden 10 november 2022).

Antwoord van Minister **Harbers** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 23 december 2022).

Vraag 1

Kent u het bericht «Bonaire kampt met hevige regenval, straten overstroomd»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u de Kamer inzicht geven in de acties die Rijksbreed zijn of worden ondernomen om de situatie op Bonaire te inventariseren en waar nodig in te grijpen?

Antwoord 2

Er is geen sprake geweest van een noodzaak tot ingrijpen, aangezien het Openbaar Lichaam Bonaire op zelfredzame wijze uitvoering heeft gegeven aan haar verantwoordelijkheden. Er is wel veelvuldig contact geweest: vanuit de waarnemend Rijksvertegenwoordiger was er doorlopend contact met het Openbaar Lichaam Bonaire. Er speelde in beginsel de mogelijkheid dat het eiland een bijstandsaanvraag voor extra pompcapaciteit en/of logistieke ondersteuning voor de verplaatsing ervan zou doen bij het Rijk. Er is door BZK met input van betrokkenen een informatiebeeld opgesteld dat gedeeld is met Rijkspartners. Zo heeft het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van het Ministerie van IenW (DCC-IenW) tijdens de dreigende crisis informatie ontvangen over de situatie ter plekke. Gelukkig kon Bonaire zelf het water wegpompen met lokaal aanwezige pompen. Er is dus geen bijstandsaanvraag gekomen, en de conclusie was daarom al snel dat er geen rol was voor het inzetten van de crisisorganisatie.

¹ NOS, 9 november 2022, <https://nos.nl/artikel/2451698-bonaire-kampt-met-hevige-regenval-straten-overstroomd>.

Vraag 3

Op welke manier vindt, in verband met de voorgaande vraag, coördinatie plaats met het Openbaar Lichaam Bonaire?

Antwoord 3

Als de Caribische delen van het Koninkrijk worden getroffen door een ramp, of crisis en bijstand vanuit Europees Nederland is geboden, dan wordt daarvoor het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming (NHC) gebruikt. De (waarnemend) Rijksvertegenwoordiger zal doorlopend contact houden met het Openbaar Lichaam en deze staat ook in contact met Europees Nederland. Bonaire (en de andere BES-eilanden) kan contact opnemen met het 24/7 bereikbare Nationaal Crisiscentrum (NCC) van het Ministerie van JenV. En vanuit het Ministerie lenW verloopt de coördinatie via het DCC-lenW, dat ook weer in contact staat met het NCC.

Vraag 4

Bent u bereid om de Kamer op korte termijn te informeren over de omvang van de schade die op Bonaire ontstaat aan infrastructuur, openbaar bezit, woningen, bedrijven, monumenten en cultureel erfgoed als gevolg van de wateroverlast, de financiële gevolgen van die schade, en door welke partijen die schade moet worden gedragen?

Antwoord 4

Het openbaar lichaam brengt dit niet in kaart. Bewoners van Bonaire kunnen wel een melding doen indien zij hulp nodig hebben. Het openbaar lichaam registreert die meldingen, gaat langs de betrokkenen indien nodig, en probeert verder via materiële en financiële steun een bijdrage te leveren. Wat betreft de infrastructuur zijn er gaten in de wegen die worden opgevuld.

Vraag 5

Zijn er risico's aanwezig voor de veiligheid en de volksgezondheid van de huidige situatie? Zo ja, welke risico's en hoe gaat de regering die wegnemen? Zo nee, hoe kunt u dat uitsluiten?

Antwoord 5

Net zoals in Europees Nederland is ook in Caribisch Nederland een goede afwatering van belang voor veiligheid en volksgezondheid. De recente wateroverlast op Bonaire heeft dit benadrukt. Om die reden neemt Bonaire afwatering mee als primair criterium in de wegenprojecten die momenteel lopen. Via de Stuurgroep Infrastructuur en Mobiliteit blijven lenW en BZK op de hoogte van de ontwikkelingen op dat gebied.

De recente regenval raakt aan het klimaatvraagstuk. De openbare lichamen van Caribisch Nederland zijn, net zoals in het Europese deel, primair verantwoordelijk voor de veiligheid en de volksgezondheid in relatie tot klimaateffecten. Daar hoort bijvoorbeeld ook bij het waarschuwen van de bevolking bij dreigende weersextremen.

Vraag 6

Acht u de kwaliteit van het wegennet, de verdere infrastructuur en het waterbeheer van voldoende niveau om met extreme weersomstandigheden en een stijgende zeespiegel om te gaan? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, wat gaat de regering doen om hier verbetering in aan te brengen?

Antwoord 6

In het kader van onder andere het Bestuursakkoord Bonaire 2018–2022, en de Bestuurlijke Afspraken die in navolging daarop dit jaar zijn ondertekend, heeft het openbaar lichaam een professionaliseringsslag gemaakt op het gebied van onderhoud van infrastructuur. Er is hard gewerkt aan de renovatie van grote wegen op het eiland en de komende jaren wordt dit doorgezet. In de planvorming rondom deze projecten ligt er een belangrijke focus op het garanderen van een goede afwatering. Ook wordt op andere manieren gewerkt aan een betere toekomstbestendigheid van gerenoveerde en nieuwe infrastructuur, bijvoorbeeld door dikkere asfaltlagen te gebruiken. Via de Stuurgroep Infrastructuur en Mobiliteit worden lenW en BZK op de hoogte gehouden van de vorderingen en kan het openbaar lichaam vanuit het Rijk geadviseerd worden. Toekomstige opgaven in relatie tot klimaateffecten

zouden onderzocht en besproken moeten worden via stresstesten en risicodialogen. Er is al eerder aangeboden om in de vorm van kennis en tools, zoals een klimaateffectatlas, ondersteuning te geven bij deze stappen om te komen tot klimaatadaptatiestrategieën.

Vraag 7

Welke afspraken bestaan er tussen het Rijk en het Openbaar Lichaam Bonaire om wegen, verdere infrastructuur en het waterbeheer aan te passen aan extremere weersomstandigheden, een stijgende zeespiegel, maar ook aan de stijgende bevolkingsaantallen en de grootschalige bebouwing die in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden?

Antwoord 7

Zoals ook aangegeven in het antwoord op vraag 6, wordt vanuit de bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en Bonaire, en via de Stuurgroep Infrastructuur en Wegen, gestuurd en samengewerkt op het creëren van een toekomstbestendige infrastructuur. Het openbaar lichaam is zelf verantwoordelijk voor aanleg en onderhoud van infrastructuur op het eiland, maar door de jaren heen is hier vanuit het Rijk wel in ondersteund. Zo heeft lenW bijvoorbeeld een structureel budget van € 5 mln. beschikbaar gesteld voor het onderhoud van infrastructuur van de openbare lichamen.

Veel maatregelen liggen verder op het vlak van de ruimtelijke ordening, waarvoor de openbare lichamen zelf de bevoegdheden hebben. Ik ondersteun daarnaast samen met de Minister voor Klimaat en Energie de opzet van een klimaattafel op Bonaire. Deze tafel zou zich ook kunnen buigen over deze vragen.

Vraag 8

Op welke manier worden huiseigenaren op Bonaire ondersteund in het weersbestendiger maken van hun woningen en kavels, bijvoorbeeld door het verbeteren van dakgoten en het aanleggen van cisternen?

Antwoord 8

De openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba zouden op basis van hun op te stellen klimaatadaptatiestrategieën ondersteuning kunnen geven aan huiseigenaren bij het weersbestendiger maken van hun bezit. Voor Bonaire geldt dat er een project Woningverbetering Particulieren is om bewoners te helpen hun woning wind- en waterdicht te maken. Er is wel een wachtlijst voor deelname en het beschikbare budget is beperkt.

Vraag 9

Welke acties onderneemt de regering in meer algemene zin om Bonaire, Sint-Eustatius en Saba voor te bereiden op en weerbaar te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering? Zijn die acties afdoende? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, wat is er meer nodig en hoe gaat de regering daar gevolg aan geven?

Antwoord 9

Allereerst is van belang dat er een helder beeld verkregen wordt van de situatie, risico's en mogelijke maatregelen. Daarmee wordt inzicht verkregen in wat er nodig is ter bescherming tegen de gevolgen van klimaatverandering. Hoewel de verantwoordelijkheid voor klimaatadaptatie bij de openbare lichamen zelf ligt, wil het Rijk ondersteuning geven in de vorm van een klimaateffectatlas als basis voor de benodigde stresstesten, waarmee ook risicodialogen kunnen worden gestart.